

חיברתי וערכתי בס"ד
בחסד ה' עלי
הצב"י נדיה אטון הי"ו

שבת חול המועד פסח וזחג שביעי של פסח

שבת חול המועד פסח ושביעי של פסח

חצות הלילה: 00:43

עלות השחר: 5:01

זריחה: 6:25

יציאת החג: 19:38

ר"ת: 20:25

הודעה חשובה: אין להוציא

את החמץ עד צאת החג

בשעה 19:38

הזמנים לפי אופק באר שבע

שבת חול המועד פסח

יום ששישי מ"ז ניסן תשפ"ז

כניסת השבת: 18:43

יום שבת ל"ז ניסן תשפ"ז

יציאת השבת: 19:35

ר"ת: 20:21

הג שביעי של פסח

יום שלישי כ' ניסן תשפ"ז

כניסת החג: 18:46

תפלה להצלחת עם ישראל

ממרח הראשון לציון הרב יצחק יוסף שליט"א

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלהי אבותינו, שתתמלא ברחמים עלינו ועל כל עמך ישראל ותצילנו ותושיענו מיד כל אויבנו ושונאינו, ומכף כל מבקשי רעתינו, הפר עצתם וקלקל מחשבותם, ולא תעשינה ידיהם תושיה, וכמו שנאמר עוצו עצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו אל. ונאמר, ה' הפר עצת גויים וקלקל מחשבותם, ויהי רצון שחרכם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה.

אנא ה' יהמו נא רחמך עלינו ועל כל עמך ישראל, עמוד נא מכסא הדין ושב על כסא רחמים, ותכנס לנו לפני ולפנים משורת הדין, ותבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות, ותגזור עלינו גזרות טובות, ישועות ונחמות, למען רחמך, ותקרע רוע גזר דינינו ויקראו לפניך זכויותינו.

"קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך"

אנא ה' שמור והגן על עבדיך צאן מרעיתך, הגן על חיילי הצבא וכוחות הבטחון, הצילים מפח יקוש, לא תאונה אליהם רעה, ונגע לא יקרב באהליהם, ותצילם מכל מיני פורעניות ותאונות המתרגשות לבוא בעולם, ושלח נא רפואה שלימה לכל חולי עמך, לכל הפצועים, ושמע נא את קול תחינתינו, כי אתה שומע תפלת כל פה, ברוך שומע תפלה. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, אמן ואמן.

- ג דבר העורך
- ד דבר תורה בסעודה
- ה שו"ת עם הרבנים
- ז שביעי של פסח
- ז מעלת שירת הים
- יב וידוי מעשרות

לצפיה באתר שלנו

סרקו את הבקוד

דבר העורך

לפותחה ולא הצליחו. הציצו איש ברעהו כשזיק של שמחה לאיד ניצת בעיניהם.

"מה יש בחדר זה?" פנה המלך לשר במבט חשדני. שר האוצר גמגם מעט וניסה להתחמק. חשדו של המלך התגבר ומבטו התקשה. "בבקשה ממך, אדוני המלך!" הפציר השר בתחינה "חדר זה הינו אישי מאוד. נבון אני להראותו לעין-כל...". ככל שבכה והתחנן - כך גבר חשדו של המלך, עד שפקד עליו בנחישות לפתוח את הדלת.

בצעד כושל ובמבט מושפל, השחיל שר האוצר את המפתח בחור המנועול ופתח את הדלת לרווחה. המלך נכנס ראשון ואחריו שאר השרים, כשבסוף נשאר במבוכה שר האוצר.

לתדהמתם לא היה גבול. החדר היה ריק לחלוטין. חיפשו בארבע פינות החדר, ולא מצאו דבר מלבד מקל ותרמיל של רועה צאן כלשצידם מונח גם חליל.

חשדו של המלך הפך לפליאה רבתי, והוא פנה לשר האוצר במבט הדורש הסבר. פתח השר ואמר: "רועה צאן פשוט הייתי, וביום אחד העלני אביך המנוח מבור תחתיות ומינה אותי לשר האוצר. בבת אחת עליתי מבירא עמיקתא לאיגרא רמה, וחששתי שתזוז דעתי עלי, ואמעל חלילה בכספים. לפיכך, מנהג טוב הנהגתי לעצמי: מדי יום נכנס אני לחדר הזה לשעה קלה, נושא על כתפי את התרמיל של רועה הצאן ומנגן בחלילי, לבל אשכח מאין באתי, ולמען אזכור שבעבר הייתי בסך הכל רועה צאן פשוט ואלו היו כל נכסיי, ובחמלת ה' עלי נשאתי חן בעיני המלך, עד אשר הגעתי הלום. כך סרה ממני הגאווה ותחושת הכבוד, ועושה אני את תפקידי באמונה ובענווה."

כשמוע המלך את דבריו הכנים והנוגעים ללב, ובראותו את צדקתו ויושר לבבו, חיבקו ונשקו על ראשו. וכשראו כן השרים הנוכלים, נאלצו אף הם לגשת ללחוץ את ידו ולבקש את סליחתו על החשד ועוגמת הנפש.

מכך נלמד שגם לאחר שזכינו לצאת מעבדות לחירות, בל נשכח את המקל והתרמיל שליוו אותנו כשהיינו בשפל המדרגה. באכילת לחם העוני שאכלו אבותינו קודם שזכו לחירות ושחרור, ונדע להעריך את הניסים הגדולים שקורים לנו.

גם בחיי היום יום לפעמים אנו לא מביטים ושמים לב לניסים המתרחשים סביבנו, כמה אויבנו זוממים לכללותו והקב"ה מצילנו מידם, ומסייע ונותן את הכוח לחיילנו היקרים להכות בהם, יהי רצון שנדע להעריך את כל הניסים הללו, וכימי צאתנו מארץ מצרים אראנו נפלאות אמן, שבת שלום ומועדים לשמחה.

צאן צעיר ופשוט שפגשו ביער, ותמיד כעסו מאוד בליבם כאשר ראו את הכבוד הרב שקיבל. בכל עת ניסו לדבר עליו רעה וניסו להבאיש את ריחו לפני המלך. מבוקר עד ערב היו מפטפטים באוזני המלך דברי בלע וארס שהגו אודותיו, אך המלך שפיקח היה - הבין את כוונתם הנסתרת, ולא אבה לשמוע שמץ פסול על בן טיפוחיו.

אך לא לעולם חוסן... בוקר אחד לא פקח המלך את עיניו, נשמתו יצאה תוך כדי שנתו ולא שבה אליו עוד. בנו ממלא מקומו שהתיישב על כסאו, היה חסר ניסיון ונעדד חכמה. בדיוק לעת הזו ייחלו השרים שנים לא מעטות... כאורבים לטרף, עטו על ההזדמנות שנקרתה בדרכם, והוציאו את דיבת השר באוזני המלך הצעיר כאילו מדובר באיש מושחת המתחזה לאדם הגון.

המלך הצעיר השתכנע על נקלה מדברי השרים, קרא לפניו את שר האוצר ופקד

עליו: "נותן אני לך ארכה של שבועיים כדי לתת דין וחשבון על כל הוצאות המלוכה!". להפתעתו, נענה השר על אתר: "מדוע מבקש המלך להמתין שבועיים שלמים? הנני ואתן מיד פירוט מדוקדק על כל שנות כהונתי כשר אוצר". תיכף ומיד הגיש למלך את פנקס חשבונותיו, שם היו מפורטים בדקדוק רב כל המעות שנכנסו ויצאו מבית אוצר המלך, ואף פרוטה אחת לא חסרה בהם.

כיון שארס ההשפעה הרעה של השרים כבר חלחל בקרבו של המלך, הוא לא הסתפק בכך, ודרש לערוך ביקור פתע בביתו של השר כדי לראות במו עיניו את רכושו, אולי ימצאו שם פריטים שנגנבו מבית המלך.

באו המלך והשרים לבית שר האוצר, ונדהמו לגלות בית צנוע ופשוט. ערכו בדק בית יסודי בכל החדרים, אך לא מצאו דבר גנוב. שר האוצר התברר כישר-דרך שלא לקח לעצמו דבר שלא כדין.

כמעט שסיימו לסייר בכל הבית, כאשר לפתע נתקלו בדלת נעולה בפינת הבית. ניסו

חג הפסח, "זמן חירותנו", רצוף בסמלים ומצוות המעצבים את זהותנו כעם. במוקד הלילה ניצבים המצה והמרור - שני סמלים המייצגים קצוות שונים של החוויה הגלותית: המצה, המזכירה לנו את החיפזון והגאולה הפתאומית, והמרור, המעלה על נס את המרירות והקושי של שעבוד מצרים.

מכאן עולה תהייה מהותית: מדוע עלינו להטמיע את טעם המרירות והקושי בתוך חג המציין שמחה וחירות כה גדולה? לכאורה, ביום חגנו היינו מעדיפים להתמקד באור הגאולה ולדחוק את זיכרון הסבל לתהום.

חכמינו מלמדים אותנו שיעור עמוק בנפש האדם ובהיסטוריה היהודית: "כדי שנוכח מהיכן הגענו!". הזיכרון אינו נועד לייאש, אלא להעניק לנו קנה מידה נכון להסתכלות על המציאות. רק מי שחווה את טעמו של המרור, מסוגל להעריך באמת את המתיקות שבחירות. השעבוד הוא הקרקע שעליה צמחה הגאולה, והקושי הוא שהופך את הנס למשמעותי כל כך.

כאשר אנו אוכלים את המרור לצד המצה, אנו מצהירים כי החירות אינה מובנת מאליה. הזיכרון של "מהיכן הגענו" מאפשר לנו לעצור, להתבונן בנסים הגדולים שנעשו לאבותינו ולנו, ולפתח בתוכנו ענווה והערכה כנה לכל הטוב שמקיף אותנו. דווקא מתוך המרירות של האתמול, אנו שואבים את הכוח להודות על החופש של היום.

מלך אחד יצא למסע ציד ביער. במהלך הציד הגיעו לאזני המלך צלילי חליל ענוגים. הצלילים משכו בחבלי קסם את לבו, והוא הפנה את סוסו באחת לעבר הקולות. כעבור זמן קצר פגש המלך במעבה היער רועה צאן צעיר לימים יפה-מראה וטוב-עין, יושב ומנגן בחלילו. נשא הצעיר עיניו לעבר המלך המביט עליו ממרומי סוסו האביר, וענה אחת לאחת לשאלותיו. התעניין המלך בשמו ובמעשיו, שוחח עמו מעט, עמד על טיבו וגילה כי לפניו ניצב נער כשרוני מאוד.

לקח המלך את הנער לארמונו, גידלו כאחד מבניו, ודאג לו לכל צרכיו, עד שלבסוף מינהו לשר האוצר בממשלתו, והפך אותו לבכיר שריו.

על אף כל הכבוד שנחל, לא התגאה על שום אדם הנער הרועה לשעבר, ורק היה מיטיב לכל אורח. שמו נישא בפי כל, והוא הפך למושא הערצתם של בני המדינה, אשר הללו ושיבחו את אצילותו ותפקודו.

אך ככל שהיה אהוב על העם, כך הפך לשנוא נפשם של השרים והפרתמים. הללו לא ראו בעין טובה את התקדמותו המטאורית. בעיניהם נותר הוא אותו רועה

דבר תורה לסעודה שניה

"והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים"
הקב"ה מצווה את עם ישראל שיקחו שה לכל בית, וישמרו אותו עד יום ארבעה עשר בניסן.

תמוהים הדברים מה היא השמירה הנחוצה עד ארבעה עשר לחדש?

מתרץ האור החיים הקדוש: לפי הפירוש הפשוט, שצריך שמירה כקודשים, כיון שקרא עליו שם "פסח".

ופירש נוסף מפרש האור החיים: כיוון שם ישראל במצרים היו מעורבים קצת לחוקי עבודה זרה בגלל חברתם עם המצרים, ולכן כדי להימשך ולצאת מעבודה זרה נצטוו לקחת טלה זה שהיה העבודה זרה של מצרים. ודאי שלא היו עובדי עם ישראל עובדי עבודה זרה, אלא שללא ידיעה עשו כמה חוקים של עובדי עבודה זרה, בלבושם ובמאכליהם, וכדי לעקור את אותם פרטים שהיו דומים לעבודה זרה היה צריך לעקור את השורש של עבודה זרה, וזאת עשו באמצעות לקיחת טלה שהוא עבודה זרה של מצרים ויעשו בו מצווה וכך יתקנו את עוון עבודה זרה.

והפסוק יתפרש בדרך זו, התיקון לשמירת עוון עבודה זרה שלהם הוא על ידי מצוות שמירת קורבן פסח.

למדים אנו שכדי לעקור את הפרט - צריך לעקור את השורש, כדי לעקור עבודה זרה צריך מנגד לעשות מצווה גדולה כקורבן פסח.

(ישובים ותירועים על האור החיים הקדוש)

דבר תורה לסעודה ראשונה

"מוציא אסירים בכושרות"

בהגדה של פסח למדנו את מחלוקת התנאים בעניין הניסים שהיו לעם ישראל, כמה ניסים היו ביציאת מצרים וכמה על הים.

ונשאלת השאלה: מניין לתנאים שהיו כל כך הרבה ניסים במצרים חוץ מנס הגדול של עצם היציאה.

והתירוץ הוא: שחז"ל ידעו להסתכל אפילו על הפרטים שהיו נראים כשוליים ולמדו משם כמה וכמה ניסים גדולים.

וכך מובא בגמרא: אמר רבי עקיבא מה פירוש הפסוק "מוציא אסירים בכושרות": לא הוציאם (לא הוציא הקב"ה את

ישראל ממצרים) אלא בחדש כשר לצאת, לא בתמוז - מפני השרב, לא בטבת - מפני הצינה, אלא בניסן, שהוא כשר

לצאת בו בדרך - לא חמה קשה ולא צינה קשה. ואם תאמר תשרי? (אם תשאל: מדוע לא הוציא ה' את ישראל מצרים בתשרי, שאף

בו מזג האוויר נוח?) הרי יש בו עונת גשמים. (ימות הגשמים

הקרבים אינם נוחים לעוברי דרכים. לכן הוציא ה' את ישראל

ממצרים בניסן, שאחריו באים ימות החמה, הנוחים לעוברי

הדרכים).

דבר תורה לסעודה רביעית

סעודת משיח

בשעות אחר-הצהריים של חג 'שביעי של פסח' בארץ הקודש, מקיימים המוני בית ישראל את המנהג המיוחד שתיקן הבעל-שם-טוב, מחולל תנועת החסידות, לאכול סעודה שלישית מיוחדת בחג זה וקרא לה 'סעודת משיח', משום שביום הזה מאיר גילוי הארת משיח.

נוטלים ידים ואוכלים מצות ומאכל נוסף.

בשנת תרס"ו הוסיף על האדמו"ר ר' שלום דובער-בער (הרש"ב) זצ"ל לשתות 'ארבע כוסות'.

סיפר האדמו"ר הרי"צ (ספר השיחות תש"ב): "הבעל שם טוב קרא לסעודת היום של אחרון של פסח 'סעודת משיח'.

כשם שיש שמות לסעודות שבת ויום-טוב - 'עתיקא קדישא', 'זעיר אנפין' וכדומה - כך קראו לסעודה זו 'סעודת משיח'. בעת הסעודה הייתה הדלת פתוחה לכולם, וכל מי שנכח אז בבית היה טועם מן הסעודה. 'סעודת משיח' נערכת ביום האחרון של פסח, שכן ביום זה מאיר גילוי הארת משיח - צדקנו".

אי"ה ביום רביעי יום חג שביעי של פסח נוהגים לעשות סעודת משיח, יהי רצון שנוכה לראות בביאת משיח צדקנו אמן.

דבר תורה לסעודה שלישית

פניני הבן איש חי

"ויאמר משה לכל זקני ישראל... משכו וקחו לכם צאן למשפחתכם ושחטו הפסח"

רש"י: משכו ידכם מאילילים וקחו לכם צאן של מצוה לפני שעם ישראל יצאו ממצרים ציווה אותם הקב"ה שישחטו קורבן פסח, ולמדים על זריזותו של משה רבנו, לאחר שהקב"ה ציווה אותו על קורבן פסח מיד הלך וציווה את עם ישראל שישחטו קורבן פסח.

והנה בפסוק הזה יש הוכחה למאמר יהודה בן תימא: "הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגיבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמים" וקחו לכם 'צאן', ראשי תיבות צ"בי א"ריה נ"שר נ"מר - שעל ידם נתקרב לעבודתו יתברך. גם רבקה כשציוותה ליעקב להתברך מפי יצחק אביו, אמרה לו: "לך נא אל הצאן" (בראשית כז, ט).

כי בשעה ההיא היו נחוצים ביותר שלוש מדות הזריזות הנלמדות מהצבי האריה והנשר - ריצה, גבורה, וקלות, כפי שאנו רואים אצל משה רבנו בפרשתנו, אחר שהקב"ה מצווה עליו לשחוט את הפסח.

לברכה והצלחה

מרדכי זיפה
מודנו זב"ב
ליאור זשיר
מודנו זב"ב

לברכה והצלחה

שיר בת אושרת
בן ציון בן מירב
אלמוזג לוי
בן שולמית הי"ד

לברכה והצלחה

שרה בת לאורה
ינית בת דהל
שמעון בן מרסל
ת.נ.צ.ב.ה

לברכה והצלחה

לאה בת
סוליקה רביב
ז"ל (ה"ד)
ת.נ.צ.ב.ה

לברכה והצלחה

חנה בת חפסה
יעקב בן מרים
ת.נ.צ.ב.ה

דיון משפחתי עם הרב יצחק זילברשטיין

ש"ת עם הרב"ג הרב אורן נורית

ש"ת עם הרב"ג הרב בנימין חותה

"מצות תאכל... בחצר אהל מועד יאכלוה" (ויקרא ו', ט'). "יאכלוה" מיתר, ללמדנו שתהא באחרונה נאכלת, כמו שבפסח דרשינו "יאכלוהו" שאין מפטירין אחר פסח אפיקומן (הצמק דבר) יהודי אחד נגש אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וספר את אשר ארע בביתו בליל הסדר:

קריאת שיר השירים בערב שבת חול המועד

שאלה: האם צריך לקרוא שיר השירים בערב שבת חול המועד פסח? תשובה: נכון לומר שיר השירים בערב שבת חול המועד פסח בהסכמת הקהל. וכ"כ הרמ"א (סימן תצ סעיף ח): שנוהגים לומר שיר השירים בשבת חול המועד, ועוד מלבד הטעמים ששייכים בכל ערב שבת כמו שנהגו הספרדים, ואין המקום להאריך.

שאלה: האם נכון לעשות סעודה בערב שבת חול המועד לכבוד החג, או מכיוון שזה יוצא ביום שישי עדיף לא לאכול כדי שיבוא תאב לסעודת שבת? תשובה: גם ביום השישי של חול המועד צריך לעשות סעודה גדולה לכבוד המועד, אלא שראוי לכתחילה להקדימה משום כבוד השבת שיבוא תאב לסעודת שבת.

שאלה: האם מותר לשפץ מאפיה בצביעה וריצוף בחול המועד פסח על ידי גוי, כאשר בדק את החמץ בערב פסח ומכר את החמץ בעין, ואם לא ישפץ בחול המועד יצטרך לסגור המאפיה אחר החג ולשלם לעובדיו אותם ימים. תשובה: מותר לשפץ מאפיה בצביעה וריצוף בחול המועד פסח על ידי גוי, כאשר בדק את החמץ בערב פסח ומכר את החמץ בעין, ואם לא ישפץ בחול המועד יצטרך לסגור המאפיה אחר החג ולשלם לעובדיו אותם ימים.

חמץ לאחר הפסח

שאלה: בקיוסק באחד הפארקים באתי לקנות דבר חמץ לאחר הפסח וראיתי שאין אישור למכירת חמץ אבל בעל הקיוסק הוא ערבי מוסלמי אלא שנודע לי מחברו שסבתא של בעל הקיוסק יהודיה הנשואה לערבי מה עלי לעשות.

תשובה: אם אפשר לברר בקלות אם סבתו היהודיה היא מצד אמו ואז החמץ אסור או מצד אביו והחמץ מותר, יש לברר. ואם קשה לברר יש להקל הנאה ואכילה מחמץ זה.

שאלה: מי שקנה חמץ לאחר הפסח ולא בדק אם החנות מכרה חמץ ואינו יכול לברר דבר זה האם החמץ מותר באכילה ובהנאה. תשובה: מותר באכילה ובהנאה שכל ספק חמץ שעבר עליו הפסח מותר באכילה ובהנאה.

סגולת המלח בימי העומר שאלה: מה עושים לאחר העומר עם המלח של סגולת המלח בספירת העומר. תשובה: שומרים אותו עד השנה הבאה לסגולה לשמירה ולאחר מכן מותר לזרוקו לאשפה בדרך כבוד וראוי להניחו בגניזה.

בכל שנה בליל הסדר הנערה בביתנו, מחביא אחד מבני הבית בתחלת הסדר את מצת האפיקומן, ולאחר ה"שְׁלֶחַן עוֹרָה", מחפשים ילדי הקטנים את האפיקומן, והמוצא, זכאי לדרוש ממני מתנה כלשהי בה הוא חפץ.

והנה, השנה הסבתא היתה זו שהחביאה את האפיקומן. כשהגענו ל"צפון", מהרו הילדים לחפש את האפיקומן. חפשו וחיפשו בכל מקום אפשרי, בכל פנה וזוית בבית, נברו בכל מגרה וארון, אך למרבה הפלא, האפיקומן לא נמצא! שעת חצות לילה כבר מתקרבת, ובלית ברירה פנינו ושאלנו את הסבתא היכן החביאה את האפיקומן. אלא, שלאחרונה החלה הסבתא ללקות באמצעי־הימור (ל"ע), ולא זכרה כלל שהחביאה את המצאה...

מה עושים כשלא מוצאים את האפיקומן? - כבר כתב לנו הרמ"א (ס"ס תע"ז, בשם הרזקח): "אם נאבד האפיקומן, יאכל כזית ממצה שמונה אחרת". וכן אכן עשינו.

סימננו את אכילת האפיקומן, ברקנו ברפת המזון, ואמרנו בשמחה ובהודאה מרובה את ההלל, ופתאום נשמעת צהלה אדירה: "מצאתי! מצאתי את האפיקומן!"

היה זה אחד מילדי שלא התאשש ממציאת האפיקומן, והמשיך בחפזים חדרחתיים, עד שלבסוף מצאו במקום סתר כלשהו...

עכשיו מגיע הילד ודרוש ממני (האבא) את המגיע לו... התלבטתי, כיצד עלי להגיב לנוכח דרישת בני; מצד אחד, במצה שמצא לאחר שכבר אכלנו את האפיקומן, אין כבר תועלת; אך מאידך, הן הזכירוננו חז"ל (ספ"ה מ"ו): לא יבטיח אדם לבנו הקטן דבר מה, ולא יעמוד בהבטחתו, משום שבכך הוא מלמד את בנו לשקר! ואם כן, שפא גם אני צריך לעמוד בהבטחתי, ולתת לבני את הפרס... לבסוף הפטרתי ואמרתי לבני: גלה ונעשה שאלת רב, ואם יכריע הרב שהמתנה מגיעה לך, תקבלה!...

תשובה

יש ליתן לילד את המתנה, שכן טעם מנהג חטיפת (או החפצת) האפיקומן בליל הסדר, הוא כדי להביא לךך שהילדים לא ידמו, אלא ישתתפו בסדר, באמירת ההגדה ולמוד נסי יציאת מצרים. וכפי הנראה מנהג זה התפשט בעקבות דברי רבי אליעזר בגמרא (פסחים ק"ט): "חוטפין מצות בלילי פסחים בשביל התינוקות שלא יישנו", (פמב"ר ב"חק יעקב" סימן תע"ב סק"ב). ואם כן, לא אכפת לנו אם האפיקומן כבר נאכל או לא, אלא פיון שעסק הילד באפיקומן, וגם מצאו, ועל ידי זה נותר ער והשתתף בסדר, מגיע לו הפרס!

לסכום: יש להעניק את הפרס לילד שמצא את האפיקומן.

לדפואה שלומה
סולטנה
בת פדחה
שמעון יעקב
בן סולטנה

לברכה והצלחה
חיים לוי זב"ב
רון דבקה
הודיה לוי
אלגריה בת מרים
מירי (מרים) בת רות

לדפואה שלומה
יוסף לוי
בן זיקטוריה
מיכל בת רחל
דודית בת עמליה
יצחק בן חנה

לדפואה שלומה
ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה מרים
בת רחל

לזיווג הגון
שירה
בת ציפורה

מעלת וסגולת יום שביעי של פסח

בסיעתא דשמיא ברוך ה' שזיכנו והגיענו ליום הקדוש והנפלא הזה יום שביעי של פסח.

מובא ב'בית אהרן' כי השישה ימים (של פסח) הם הכנה ליום השביעי, כי העיקר הוא שביעי של פסח, כי הוא השלימות שבו אמרו שירה'.

מידי שנה בשנה מתעורר ענין קריעת ים סוף לבני ישראל בשביעי של פסח, והרחמים הגדולים שנתעוררו בימים ההם שבים להתעורר בזמן הזה, לכן על כל אחד ואחד לנצל את היום הקדוש הזה ולשפוך את ליבו לאבינו שבשמים.

מובא בספר 'קדושת לוי' לרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זיע"א (פרשת בשלח) שפירש את הפסוק (שמות י"ד ל') "ויושע ה' ביום ההוא" - שיש ימים שהקב"ה משפיע מטובו לעם ישראל ומגלה להם אהבתו, והיום היותר מסוגל לזה הוא יום שביעי של פסח שהסגולה תלויה ביום עצמו, ואפילו אם לא היה נקרע הים לעם ישראל ביום זה, היה נחשב יום זה ליום מסוגל ביותר ונשאלת השאלה: הרי בליל הסדר מקיימים אנו הרבה מצוות - מן התורה ומדרבנן, סיפור יציאת מצרים, אכילת מצה ומרור, הלל וארבע כוסות, ואילו בשביעי של פסח לא מצינו שום מצוה ששייכת ליום עצמו, אם כן ודאי שליל הסדר מעלתו גדולה יותר מיום שביעי של פסח.

ומתוך ה'חידושי הרי"ם' זיע"א: שקיום המצוה בפועל שאדם מקיים מסייעת ביד האדם להשיג אורות ומדרגות המתגלים במרומים על ידה באותה שעה, וכשאנחנו מקיימים מצוות בליל הסדר אנו מתרוממים על ידי המצוות. אבל בשביעי של פסח מתעלים בני ישראל למדרגה גבוהה כזו עד שאינם זקוקים לשום פעולה גשמית שעל ידה ישיגו את האור!!!

פעם בשביעי של פסח פנה הרב הקדוש הרב שלום דובער שניאורסון האדמו"ר הרשב"ב מליובאוויטש זיע"א אל בנו הרב הקדוש הרב יוסף יצחק מליובאוויטש זיע"א ואמר לו "אילו היית שומע שבמרחק כמה מטרים נקרעו מי הים, האם היית ממחר לראות את המחזה הגדול הזה?". הן כמובן השיב בחיוב. מיד הגיב הרב שלום דובער ואמר

לו: "דע לך, שבכל שנה ושנה בשביעי של פסח נקרעים מי הים בפועל ממש...". וכל הניסים שהיו בקריעת ים סוף חוזרים בכל שנה ושנה, ואין החיסרון תלוי אלא באדם עצמו, ואם היה מקדש אבריו וגידיו בשלימות היה זוכה לראות את המחזה בפועל ממש'.

אמנם, כדי לזכות לכל הישועות, על האדם להתפלל ולקרוע שערי שמים, כמו שכתב הרשב"ם: "פרנסה וזיווג קשים כקריעת ים סוף - ונפקא מיניה לבקש רחמים. להרבות בתפילות ותחנונים.

על כן ירבה האדם בתפילה ויזכה לכל טוב".

עלינו להאמין שבורא עולם חפץ בתפילות שלנו ומאזין לכל בקשותינו, כמו שמובא במדרש שיר השירים: "אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: ריבוננו של עולם, אין לנו לשון זהורית ושעיר המשתלח (ב' דברים שהיו בבית המקדש ביום הכיפורים), אמר להם: "כחוט השני שפתותיך", רחישת הפה (התפילות שלכם) חביבה עלי, כחוט השני של זהורית". כן יש לזכור את הבטחת הקב"ה במסכת ברכות: "אם בא על אדם צרה לא יצווח לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא יצווח לי, ואני עונה לו מיד, שנאמר: 'כל אשר יקרא בשם ה' ימלט'".

וכן נאמר במדרש תנחומא: "הוו זהירים בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפילו אין אדם כדאי להיענות בתפילתו ולעשות חסד עמו, כיוון שמתפלל ומרבה בתחנונים לפניי, אני עושה עמו חסד".

וכל הרוקים שממתינים לזיווגם בידם לקרוע רוע גזר דינם ולפעול שימצאו זיווגם בקרוב. וכך היתה דרכו של ה'בית אברהם' זיע"א להורות לבחורים שהגיעו לפרקם, וכן לישועת הפרנסה ורפואת הגוף, לסיים ולומר כל ספר תהלים בשביעי של פסח כסגולה לישועתם השלימה.

לכן על כל אחד ואחד מאיתנו להכין את עצמו ליום הקדוש הזה יום שביעי של פסח, ולהתפלל ולקרוע שערי שמים על כל עם ישראל, על חיילנו הנמצאים בחזית, מכיוון שיש שעת רצון גדולה ביותר ביום הזה כמבואר, יזכנו ה', בברכת שבת שלום וחג שמח וכשר.

כפרת עוונות

מובא בזוהר הקדוש פרשת בשלח: "כל האומר שירת הים בכל יום ומכוון בה, יזכה לאומרה בעולם הבא... ואדם העושה כן, הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו ומציל אותו מכל צרות שבאות לעולם". הזוהר מדגיש כי "נאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כוח סגולתה כל יום כשעה ראשונה". כלומר, כאשר אומרים את השירה בשמחה, מושפעת עלינו מן השמים שפע סגולה כשעה ראשונה. על כך מובא במשנה ברורה (נא, יז) בשם הזוהר: "ויאמר שירת הים בשמחה, וידמה בדעתו כאילו באותו היום עבר בים, והאומר בשמחה מוחלין לו עוונותיו".

סגולה לזיכרון הנפש

בעל ה'חרדים' כתב כי כמו שברפואת הגוף יש רפואות אשר עולות ממון רב, או מכאיבות מאוד למתייסר בהם, מנגד, יש רפואות סגוליות שאינן עולות כסף כלל, ואף מרפאות את החולי ללא כל כאב. באותו אופן ממש יש בענייני תיקון לנפש החוטאת: יש תיקונים כתעניות וייסורים המענים את הגוף ומזככים אותו לשוב ולהיטהר כבראשונה, ומאידיך - יש עניינים 'סגוליים' אשר כל העוסק בהם מתכפרים לו כל חטאיו.

בעל ה'חרדים' מונה כמה מאותן מצוות סגוליות שיש בהן לכפר עוון, ואחד מהם: לומר שירת הים בשמחה, כאילו זה עתה יצא ממצרים, שעל ידי זה מתכפרים לו כל עוונותיו.

עוד מוסיף בעל ה'חרדים' את המובא בילקוט שמעוני על הפסוק: "ויסע משה - שהסיע מעוונותיהם, שנמחלו להם העוונות על ידי השירה. שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה - מוחלין לו על כל עוונותיו".

סגולה לביטול גזרות קשות

המקובל רבי שמשון מאוסטרופולי כתב בספרו "שמש ומגן" כי "בכל עת ובכל רגע שהאדם מזכיר את 'ציאת מצרים, בדיבורו ועושה מעשה לגרש מפניו אויב ומבטל מעליו כל גזרות קשות ורעות, וכנענים כוחות הטומאה ומתגברים כוחות הקדושה. והזכרת ניסי 'ציאת מצרים' הם שמירה מעולה לעיתות צרה".

בספר "ימלט נפשו" מובא כי שבח מעלת אמירת השירה היא כיוון שהשירה מהווה עדות נאמנה על פרסום אמיתת מציאותו וגדולתו של הבורא, כמו שנאמר: "וידעו מצרים כי אני ה'" (שמות יג-ד) משום ששיא התגלות הבורא היתה בקריעת ים-סוף, זו היתה זירת מאורעות הנסים וההתגלויות האלוהיים הגדולה והיחידה בכל המאורעות העתידיים שלאחר מכן עד הגאולה השלמה.

שמירה מעולה לעיתות צרה

בספר הקבלה "ציפורן שמיר" מובא כי "אחת מעשר סגולות שמכפרין עוונותיו של אדם בלי סיגוף ועינוי הוא מי שקורא שירת הים בשמחה ובניגון. ויש בה ח"י פעמים שם הוויה, רמז להשפעה של חיות ושמירה".

בעל ה'חרדים' מצטט את הילקוט שמעוני על הפסוק: "ויסע משה" - "שהסיע מעוונותיהם, שנמחלו להם העוונות על ידי השירה. שכל מי

שנעשה לו נס ואומר שירה - מוחלין לו על כל עוונותיו".

זמן סגולי להשתנות ולהתחיל מחדש

אמירת שירת הים בשמחה מהווה סגולה נפלאה לישועות נוספות. ה'בית אהרן' כתב כי "בשירת הים יש הכל, מה שהיה ומה שעתיד להיות, וכל הגאולות וכל העניינים שצריך האדם, הכל נכלל בשירת הים. ואם יאמר האדם שירת הים בכל לב ובמסירות נפש, כל אחד לפי מה שהוא, יתוקן כל ענייניו בגוף ובנפש".

גוף היהודי משול לקלף, ונשמתו - החצובה מתחת כסא הכבוד - הרי היא כדיו הכתובה על גבי הקלף. שירת הים כתובה על גבי ספר התורה באופן של שינוי - אריח על גבי לבנה - ועל כן, כאשר יש שינוי בתורה, הרי זה מורה על שינוי גוף היהודי בשבת זו, שבידו להשתנות מן הקצה אל הקצה.

בספר "רמתיים צופים" מובא כי ה"חידושי הרי"ם" היה רוקד ממש בקבלת שבת שירה, מה שלא היה רוקד כל השנה, בשל עוצם קדושתה של שבת זו.

סגולה לזכות לניסים

בשם ה"חוזה מלובלין" מובא כי פעמיים בשנה מתעורר שוב נס קריעת ים סוף וכל הנרמז בו (שידוכים, פרנסה וכו') - בשביעי של פסח ובשבת שירה. בכל שנה ושנה בשני זמנים אלו מתעורר מחדש ענין השירה.

הרבי מבעלזא ביאר את דברי חז"ל, שבשעת קריעת ים סוף נבקעו כל המים שבעולם. ולכאורה, הרי אין הקב"ה עושה ניסים לחינם, ולשם מה נעשה נס זה? אלא, כי 'מים' רומזים על הצרות והייסורים שעוברים על האדם, כדכתיב: "הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש", ובשעת קריעת ים סוף "נבקעו כל מימות שבעולם", כלומר: מעתה יהיה כוח לבקוע ולשבר את כל הצרות שבעולם. ובכל דור ודור נשפעים הניסים מחדש, וזוכה האדם לצאת מצרה לרווחה בכל צרותיו, ובפרט באלו שנמשלו לקשים כקריעת ים סוף כגון זיווגו של אדם, פרנסה, ענייני הלידה ושאר דברים. בכוחה של שבת שירה לבקוע את ים הצרות ולפעול כל הישועות.

להאמין שבורא עולם שומע כל בקשותיו

אמנם, כדי לזכות לכל הישועות, על האדם להתפלל, כמו שכתב הרשב"ם: "קשים כקריעת ים סוף - ונפקא מיניה לבקש רחמים. להרבות בתפילות ותחנונים. על כן ירבה האדם בתפילה ויזכה לכל טוב".

על האדם להאמין שבורא עולם חפץ בשיחו ומאזין שוועתו, כמו שמובא במדרש שיר השירים: "אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבש"ע, אין לנו לשון זהורית ושעיר המשתלח. אמר להם: "כחוט השני שפתותיך", רחישת פיך חביבה עלי, כחוט השני של זהורית". כן יש לזכור את הבטחת הקב"ה במסכת ברכות: "...אם בא על אדם צרה לא יצווח לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא יצווח לי, ואני עונה לו מיד, שנאמר: 'כל אשר יקרא בשם ה' ימלט'". וכן נאמר במדרש תנחומא: "הו זהירים בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפילו אין אדם כדאי להיענות בתפילתו ולעשות חסד עמו, כיוון שמתפלל ומרבה בתחנונים לפני, אני עושה עמו חסד". (באר הפרשה)

"מועד י ה' אשר תקראו אתם מקור"

ומי חול

יום טוב של חג פסח, אסור להתגלח שוב בחול המועד, ואפילו דרכו להתגלח כל יומיים או שלשה ימים.

גילוח השפם

גילוח השפם מותר אף על פי שאינו מעכב האכילה.

כיבוס בחול המועד

אסור לכבס בגדים בחול המועד, אפילו לצורך המועד. והטעם משום שגזרו חז"ל פן לא יכבס בגדיו לפני החג ויכנס לרגל כשהוא מנוול בבגדיו.

בגד אחד

בגד יחיד מי שאין לו אלא בגד אחד מותר לכבסו, ואפילו לא כיבסו קודם יום טוב בפשיעה מותר לכבסו בחול המועד, ויכבס בצנעה (כפ החיים ס"ק י"א - י"ב).

בגדי זיעה

בזמנינו שיש הרבה הנוהגים להחליף הבגדים הלבנים הסמוכים לבשר, כמעט מדי יום ביומו, מפני שמתלכלכים תמיד על ידי זיעה, ובפרט במקומות החמים, אם הם התכבסו קודם המועד, ואין לו בגדים אחרים בחול המועד להחליפם, מותר לכבסם [במכונת כביסה] במועד.

כתם על הבגדים

כתם שנפל בחול המועד על בגדיו ונתלכלכו, מותר לנקותם בחומרי ניקוי, שאין זה בכלל כיבוס שאסרו חכמים.

מגבות

מגבות שמנגבים בהם ידיים ומתלכלכים תמיד, וכן מגבות שמסתפגים בהם אחר רחיצה ונגמר המלאי של המגבות מותר לכבסם במועד, כל שדרכו להחליף מגבות.

גרבי גומי

נשים מעוברות שצריכות ללבוש גרבי גומי לרגליהם, אם אפשר לה לקנות כמה מאלה כדי שתוכל להחליפן במועד, נכון לעשות כן, ואם אי אפשר לה ונתלכלכו במועד, מותר לכבסן.

גיהוץ

מותר לגהץ בגדיו בחול המועד על ידי משהץ חם.

ציחצוח נעליים

מותר לציחצוח נעליים במשחת נעליים בחול המועד לצורך המועד, ואין צריך להחמיר בזה, משום כבוד המועד.

כלי שיר

מותר לנגן בכלי שיר בחול המועד, שלא גזרו חכמים על השמעת קול כלי שיר אלא ביום טוב. אבל בחול המועד מותר. ובפרט כשנוסף עוד שמחה של ברית מילה או בר מצוה או סיום מסכת, שבדאי שמוותר להשמיע קול כלי שיר עם שירות ותשבחות בפה. וכן המנהג פשוט בכל תפוצות ישראל.

תיקון כלי שיר

מותר לתקן כלי שיר, לכן אם נפסקה נימא מהכינור מותר לקושרה. (יביע אומר חלק ד' סימן מה-מו סק"ד. יחיה דעת חלק א' סימן מה-עא).

שכירות

מותר להשכיר דירה בחול המועד ולכתוב חוזה שכירות כנהוג, ומכל שכן אם יש לחוש שאם ימתין לאחר המועד תיעזב הדירה מידו, שחשוב כדבר האבד. ואמנם אין לעבור דירה בחול המועד לדירה אחרת. במה דברים אמורים כששתי הדירות בשכירות, או ששתיהן שלו, אבל לעבור מדירה בשכירות לדירה שלו

הלכות ימי חול המועד

ימי חול המועד

ימי חול המועד ימים שבין הראשון והשביעי של פסח, וימים שבין הראשון של חג הסוכות לשמיני עצרת נקראים חול המועד, ובתורה נקראו בשם מקראי קודש.

דיני התפילות בחול המועד

בתפילת שחרית מנחה וערבית בחול המועד מזכיר "יעלה ויבוא" ואם לא אמר חוזר לראש התפילה. ומתפללים תפילת מוסף.

הלל

בחול המועד של פסח בתפילת שחרית לאחר תפילת עמידה קוראים את ההלל, בדילוג כמו בראש חודש.

ברכת המזון

מי ששכח לומר יעלה ויבוא בחול המועד, בברכת המזון, ונוזר לאחר שהתחיל בברכת הטוב והמטיב, אינו חוזר ומברך, ורשאי לומר נוסח יעלה ויבוא בהרחמן, ואין לחשוש בזה להזכרת שם ה' לבטלה. המנהג פשוט שאין מניחין תפילין בחול המועד.

בגדי חול המועד

ראוי לכבד את ימי חול המועד בכסות נקיה, ולא בגדי יום חול רגילים.

שמחת המועד

מצות עשה מן התורה לשמוח בחול המועד, באכילת בשר (בהמה), ויש אומרים שכדי לצאת ידי חובת מצוה זו מספיק לאכול כזית בשר. ויש אומרים שאין די בכך אלא יש לאכול בשר לשובע, וכן מסתבר. כמו כן מצוה לשתות יין בחול המועד, כיון שהוא משמח, וכמו שכתוב (תהלים ק"ד, ט"ו) "ויין ישמח לבב אנוש". ויש אומרים שצריך לפחות לשתות רביעית יין כדי לקיים מצוה זו. ויש אומרים שצריך לשתות עד שירגיש כדי התעלות והתרוממות ושמחה, וכן מסתבר. אך כל זה דווקא אם ידו משגת לקנות, אבל אם אין ידו משגת לקנות בשר ויין, אלא רק אחד מהם, יש להעדיף לקנות יין, כיוון שבזמן הזה עיקר השמחה ביין. (מקראי קודש עמ' נ"ב - נ"ה).

ואדם ששתיית היין או אכילת הבשר לא גורמים לו כלל לשמחה, והוא שמח יותר באכילת בשר עוף או דגים וכיוצא בזה, ובשתיית שאר משקאות - באופן שכזה אין מצוה לאכול בשר ולשתות יין, אלא יאכל וישתה מה שמשמח אותו. ומכל מקום אינו יוצא ידי מצות שמחת המועד בשתיית יין תירוש. ואם היין מזיקו אסור לו לשתותו (אור ההלכה מועדים עמ' ע"ד).

לשמח את האישה

על הגברים לשמח את הנשים בבגדי צבעונין ותכשיטין.

חיוב לימוד תורה בימי חול המועד

מובא בירושלמי (פ"ב דמועד קטן ה"ג): אמר ר' אבא בר ממל, אילו היה לי מי שימנה עמי הייתי מתיר לעשות מלאכה בחול המועד, כי כלום אסרו לעשות מלאכה בחול המועד אלא כדי שיהיו אוכלים ושותים "ועוסקים בתורה", והם אוכלים ושותים ופוחזים. ע"כ. מכאן אנו לומדים את כוח התביעה שיש עלינו, שדווקא בימים אלו צריך לקבוע יותר עיתים לתורה.

גילוח ותספורת בחול המועד

אין מגלחים בחול המועד, אחד ראשו ואחד כל שיער שבו, אפילו אם נאנס ולא גילח בערב יום טוב. ואפילו אם גילח את הזקן [ע"י מכונה או מישהו] מערב

אי קודש אלה הם מועדי

המועד

שהיא רכושו, מותר.

צילום

מותר להצטלם בחול המועד, אבל פיתוח התמונה תיעשה רק לאחר המועד.

נעלים

אסור לתקן מנעליו שנקרעו בתוך המועד, על ידי אומן. ויש מתירים לתקן מנעלים שנקרעו הרבה אם הוא צריך ללכת בהם, מכיון שעל ידי זה יקרעו עוד יותר והוי דבר האבד. ומכל מקום מותר לקנות נעליים חדשות בחול המועד (ילקוט יוסף המועדים עמוד תקיח).

בעל עסק

בעל עסק או דפוס או בית חרושת שיש לו פועלים קבועים שעובדים אצלו, ומקבלים משכורתם מדי חודש בחדשו, ויש לחוש שאם יסגור את העסק שלו במועד, יתחייב לשלם להם משכורתם שלמה, על ידי ההסתדרות והשלטונות, אין לך דבר האבד גדול מזה. ולכן רשאי להעסיק את הפועלים במלאכתם. ורק ישתדלו לעשות זאת בצניעה כל כמה שאפשר.

פועל

פועל שעובד באופן קבוע אצל בית חרושת מסויים, ואם יתחמק מלעבוד בחול המועד קיים חשש שיפטר, מותר לו להמשיך לעבוד בחול המועד, כל שאינו יכול לקבל חופשה על חשבון החופש השנתי המגיע לו, שמכיון שיש לחוש שיאבד כל פרנסתו על ידי כך, חשוב ודאי כדבר האבד. וכבר נתבאר שאפילו על ספק דבר האבד מותר לעבוד בחול המועד, כל שאין במלאכתו טירחא יתירה.

כופים עליו לעבוד ורוצה להוציא אישור מחלה

מי שכופים עליו לעבוד ולעשות מלאכה האסורה בחול המועד מצד הדין, רשאי להמציא תעודה רפואית (אישור מחלה) או הנמקה אחרת אף אם היא אינה נכונה להשתחרר ממנה לבל יכפוה הממונים עליו [שלא בצדק] לעבוד במועד עבודה האסורה. (ילקוט יוסף המועדים עמוד תקיג).

תיקון לרכבים ציבוריים

מותר למכונאי מקצועי לתקן על ידי מעשה אומן כל תיקון שיידרש באוטובוסים צבוריים, או במוניות העומדות לשירות הציבור, או מכוניות משא העומדות להעברת מצרכים של אוכל נפש וכדומה. ורשאי המכונאי לקבל שכר תמורת עבודתו.

תיקון לרכב פרטי

מכוניות פרטיות אין לתקנם על ידי מעשה אומן, ואפילו אם מתכוין להעביר בהם מצרכי אוכל נפש, כל שאפשר להעבירם בדרך אחרת אסור. אבל תיקון שהוא מעשה הדיוט ואין צריך אומן לעשותו מותר אפילו לצרכי יחיד ואפילו לצורך טיול בעלמא.

שטיפת רכב

מותר לנקות המכונית וליפותה. כשאין טרחא יתירה בדבר.

הלכות מוריד הטל וברכנו

מוריד הטל

החל מתפלת מוסף של יום טוב ראשון של פסח, מפסיקים לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם", ואומרים במקום זה "מוריד הטל".

אדם שטעה בימות החמה והזכיר "מוריד הגשם", אם נזכר באמצע הברכה חוזר לראש הברכה, ומתחיל אתה גבור לעולם ה' וכו', ואם התחיל מ"רב להושיע מוריד הטל", גם כן יצא. ואם נזכר אחר שאמר ברוך אתה ה' קודם שסיים "מחיה

המתים", יאמר "למדני חקיך" שיראה כאומר פסוק בלבד, ויחזור לאתה גבור. ואם לא נזכר עד שסיים "מחיה המתים", אף על פי שלא התחיל "אתה קדוש", חוזר לראש התפלה.

מסתפק

בימות הקיץ אם נסתפק אם אמר משיב הרוח ומוריד הגשם או מוריד הטל, אם הוא בתוך שלשים יום מיום טוב של פסח, צריך, שחזקה שאמר מה שהיה רגיל לומר קודם לכן. ואם הוא אחר שלשים יום, הרי הוא בחזקת שאמר מוריד הטל ואינו צריך לחזור.

עצה טובה

ישנה עצה לומר ביום הראשון של פסח "מחיה מתים אתה רב להושיע מוריד הטל", (וחייב לומר את כל הנוסח, ולא רק "מוריד הטל") כנגד שלשים יום שמזכיר בהם בתפלתו שלש פעמים בכל יום מוריד הטל, ולאחר שאמר זאת - אם מסתפק לאחר מכן אם אמר מוריד הגשם או מוריד הטל, הרי הוא בחזקת שהזכיר מוריד הטל, ואינו חוזר. ומי שטעה בוודאות בימות הקיץ אחר שלשים יום ואמר בתפלתו משיב הרוח ומוריד הגשם, צריך לחזור לראש התפילה, שאין החזקה מועילה אלא בספק.

ברכנו

החל ממוצאי יום טוב הראשון של פסח, אומרים "ברכנו" במקום "ברך עלינו", עד ליל שבעה בחשון. מי שטעה בימות החמה ואמר "ברך עלינו" ושאל טל ומטר, אם נזכר באמצע הברכה חוזר לראש הברכה, ואם נזכר אחר שאמר ברוך אתה ה' קודם שסיים מברך השנים, אומר למדני חוקיך, ויחזור לראש הברכה, ואם לא נזכר עד שסיים מברך השנים, או שלא נזכר אלא בברכות שלאחר מכן, חוזר ל"ברכנו", וממשיך ברכות התפלה על הסדר. ואם לא נזכר עד שאמר פסוק יהיו לרצון (האחרון), חוזר לראש התפלה. לפיכך יחידים הצריכים לגשמים מפסח ועד סוכות, אינם רשאים להזכיר מוריד הגשם, או לשאול טל ומטר בברכת השנים.

ברכת מצה מטוגנת בימי הפסח

מאכל נפוץ בימי הפסח הוא מצה מטוגנת, יש השוברים מצה לרבעים ומטגנים בשמן, ויש המפוררים את המצה ומטגנים אותה עם ביצים ויש לברר ולדעת מה ברכת מאכל זה, ויש בכך שלושה אפשרויות:

א. כזית מצה מטוגנת בשמן עמוק

לפי המבואר בשו"ע (סי' קס"ח ס"ו), אם לוקחים כזית מצה בפסח ומטגנים בשמן עמוק שדין טיגון זה כבישול, אם יש לה צורת מצה ויש שיעור כזית ברכת המצה המוציא לחם מן הארץ, משום שכזית פת או מצה אי אפשר לבטל אותם מחמת חשיבותם.

ב. פחות מכזית מצה מטוגנת בשמן עמוק

אם לוקחים מצה ושוברים או מפוררים אותה, באופן שבכל חתיכה יש פחות מכזית ומטגנים בשמן עמוק, ברכתה מזונות ועל המחיה אפילו אם קובע סעודתו (שאוכל יותר 216 גרם), לפי שדין מצה זו כדין תבשיל שלא מועיל בו קביעות סעודה לשנות את ברכתו, גם אם ניכר שזו מצה. ג. אם טיגנו את שברי המצה במעט שמן

רק כדי שלא ידבק ועדין ניכר שזה מצה

אם טיגנו את שברי המצה במעט שמן רק כדי שלא ידבק ועדין ניכר שזה מצה, ברכתה המוציא, משום שזה נחשב כמו אפיה. (הליכות מועד, אור ההלכה מועדים מפי הרה"ג ר' גדעון בן משה עמ' תשכ"ט)

רבי חיים מצאנז זי"ע, התבטא אחר ליל הסדר: "שישו ביני מעי שישו, נכנסת מצה, נכנסת קדושה, נכנסת אמונה",

בבחינת (תהילים מ, ט): "ותורתך בתוך מעי".

והרב הקדוש בעל 'יטב לב' מסיגט זי"ע, כשהיה רואה יהודי אחר ליל הסדר, היה קורא עליו: "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות", ראיתי אותו לפני כן, עכשיו אני רואה אותו אחרי ליל הסדר, והוא מישוהו אחר לגמרי - מה נשתנה!

ונראה לומר שההבדל בין חמץ למצה הוא כחוט השערה, חמץ רומז לדבר חמוץ, ממורמר - "שום דבר לא הולך לי", הוא נרגן, על כל דבר יש לו טענות ומענות, המצב שלו חמוץ, המחשבה מהיצר הרע - בחינת חמץ. וזהו ההבדל בין חמץ למצה, שהוא כחוט השערה, כי עם המחשבה הזאת, יש הבדל קטן בין עשות המצווה במרירות ובין עשיתה בשמחה, וכן בצער על 'שהייתי יכול לעשות יותר טוב'. יש צער שבא ממקום של שמחה ויש ממקום של יאוש, וההבדל ביניהם הוא דק מאד, וצריך להיזהר בו מאד. (שיחות חיזוק)

יום ראשון י"ח ניסן ג' דחול המועד פסח, יום ג' לעומר

מובא בחז"ל: שחג פסח גדול מיום הכיפורים, משום שביום הכיפורים התשובה היא מיראה (אנו מפחדים להחתם עם הרשעים), ואילו בחג הפסח התשובה היא מאהבה.

ומובא בגמ' יומא (פו:): שגדולה תשובה מאהבה יותר מתשובה מיראה שעל ידי תשובה מיראה (שמפחד מהעונש של העבירות לכן חוזר בתשובה) הזדונות נעשות כשגגות, ועל ידי תשובה מאהבה (משום שאוהב את ה' הוא חוזר בתשובה) זדונות נעשות כזכויות.

ועל ידי פירוש זה ביארו את מנהג הקדמונים לשאוב "מים שלנו" (במצה יש חיוב ללוש אותה עם מים - שלאחר ששאבו אותם צריך להמתין שתיים עשר שעות, ואח"כ ללוש בהם) מאותו באר שעשו בו "תשליך" בראש השנה, וזה כדי לרמוז שבראש השנה עשינו תשובה מיראה והזדונות נעשו כשגגות ולכן זרקנו את העבירות, אך בפסח עלינו לעשות "תשובה מאהבה" ועל ידי זה העוונות נהפכו לזכויות, ולכן אנו כאילו נוטלים בחזרה את העבירות, כי הם נהפכים להיות מצוות.

זיכה אותנו ה' יתברך לימים הקדושים הללו ימי "חול המועד פסח" בסיעתא דשמיא קיבצנו כמה מההלכות והמעלות של הימים הללו

יום שישי ט"ז ניסן א' דחול המועד פסח, יום א' לעומר

יום א' דחול המועד פסח מעלה גדולה שביום זה בתפילת שחרית, בזמן קריאת התורה, יהיה נוכח לוי, כדי שלא יהיה יעלה כהן במקומו, כיון שיומו של לוי הוא, שבו נולד וגם נפטר לוי בן יעקב ע"ה.

וכתב הגאון רבי חיים פלאגי ז"ל (מועד לכל חי בהשמטות) כי מי שהוא לוי (ויש אומרים אף כהן, כי הוא מזרעו של לוי) יהיה רובו של יום זה בקדושה.

טוב לעשות דבר מיוחד בסעודה ביום ט"ז בניסן, זכר לסעודת אסתר, שבו נתלה המן הרשע, ויש לזה רמז בפסוק (יהושע ה, ב) "וישבות המן ממחרת הפסח", שנרמז בו על תליית המן הרשע יום אחרי חג הפסח, ט"ז בניסן.

יום ט"ז בניסן הוא יום הנפת העומר, וטוב לקרוא פרשת העומר (ויקרא כ"ג פסוקים ט' - י"ד), וכן בפרשת ויקרא (פרק ג' פסוקים י"ד - ט"ז), ומשניות מנחות (קדשים פרק י'), ואחר כך יש לומר: "ריבון העולמים יהי רצון מלפניך כאילו נקרב העומר בזמנו" (כף החיים סימן ת"צ סק"ה). (אור ההלכה מועדים)

הלכה חשובה ליום הראשון של ספירת העומר

אף על פי שקיימא לן מצוות צריכות כוונה, מכל מקום כיון שדין זה שנוי במחלוקת הפוסקים,

טוב לומר בפירוש בתחילת ימי הספירה, "אני מכוין שבכל לילה מן הלילות של ספירת העומר

בשנה זו, שלא לצאת ידי חובת הברכה והספירה של העומר בשמיעתי אותם מפי השליח צבור,

או אדם אחר, אלא רק כשאברך ואספור העומר בעצמי". (חזו"ע יו"ט)

יום שבת י"ז ניסן שבת חול המועד פסח, יום ב' לעומר

זיכה אותנו ה' יתברך לאכול שבעה ימים מצות, המצה חודרת לגוף ונבלעת בדם והופכת לחלק מגוף האדם, וידוע שהרב הקדוש

טוב, אך בדרך התעכב מחמת תקלות שונות והגיע למעזיבוז סמוך לחשיכה זמן קצר בטרם התקדש החג, ולא הספיק לטבול במקווה.

כאשר קיבל את פני הבעל שם טוב, שאל אותו הבעל שם טוב: "האם טבלת במקוה בערב יום טוב?", משהשיב הרב הקדוש מקאריץ בשלילה נאנח הבעל שם טוב מאוד, ולא ירד הרב הקדוש מקאריץ לסוף דעתו אך לא העז לשאול ולברר בסוד קדושים. אמנם לאחר פחות מחודשיים כאשר נשבה ארון האלוקים בחג השבועות, ידע הרב הקדוש מקאריץ שיש קשר ושייכות בין אנחתו בשביעי של פסח להסתלקותו לגנוי מרומים, ולכן הורה לבניו ולזרעו אחריו להקפיד ביותר על הטבילה ביום הזה.

יום רביעי כ"א ניסן חג שביעי של פסח, יום ו' לעומר

שביעי של פסח, הוא התגלות מסירות נפש.

כידוע, המדרש מספר על מה שהיה בעת קריעת והים, שנחשון בן עמינדב ירד לים, עד שהגיעו המים למעלה מחוטמו, ובזה עשה את כל מה שהיה יכול לעשות בגדרי הטבע, מסירות נפש ממש.

הגאון הצדיק, רבי ירוחם ליבוביץ זי"ע, המשגיח ממיר אמר: כאשר אדם מנצל את כל הכוחות שיש לו בטבע, (כמו נחשון בן עמינדב), בזה הוא מגיע למדרגה שלמעלה מדרך הטבע, וזוכה לנסים, כי ההנהגה שלמעלה מהטבע היא הנהגה של השם יתברך, והמנצל את כל מה שניתן לו בטבע, זוכה למעלה מן הטבע - ניסים ונפלאות.

עלינו לדעת, שמסירות נפש נמדדת כל אחד ואחד לפי כוחו ומעלתו, כל אדם שמשתדל לעבוד על מידותיו ולשבור את הדברים הרעים שבתוכו, גם זה נכלל בכלל מסירות נפש, ואדם כזה יכול לזכות לניסים ונפלאות.

ועוד ביארו בדרך מליצה, שהרי בראש השנה יש מנהג שלא לאכול אגוזים כי אגוז בגמטריא "חטא" ואילו בפסח לשון חז"ל הוא לחלק דווקא אגוזים, וזהו רומז לנו כי בפסח על ידי תשובה מאהבה נהפך האגוז למצה, ולכן אנו אוכלים דווקא אגוזים. (הגדה של פסח מגן אברהם)

יום שני י"ט ניסן ד' דחול המועד פסח, יום ד' לעומר

כתב ה'רוקח' (הלכות פסח אות רצא) שהאוכל מצות בשבעת ימי החג כהלכתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, וראייתו מהפסוק (שמות י"ג, ז) "מצות יאכל את שבעת הימים", 'שבעת ימים' אין כתיב כאן, אלא 'שבעת הימים' בה"א הידיעה, ללמדנו שנעשה שותף בבריאת שבעת ימי הבנין.

מבאר הרב הקדוש ה'תפארת שלמה' זיע"א. (רמזי פסח) את דברי הזוהר הקדוש מי שחסרה לו מידת האמונה הרי נחשב הוא כחסר רפואה, וסגולתה היא לרפאות את אלו שיש להם חסרון באמונה, כי על ידי אכילת מצה זוכה האדם להכיר במי שאמר והיה העולם.

כתב רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א (מנחם ציון) שסגולת אכילת מצה מועילה לבטל כל תאוות רעות מנפש האדם.

יום שלישי כ' ניסן ה' דחול המועד פסח ערב חג שביעי של פסח, יום ה' לעומר

אמרו חז"ל (ר"ה טז:): "חייב אדם לטהר עצמו ברגל", וביותר בערב שביעי של פסח, וכפי שכתב הרב הקדוש רבי פנחס מקאריץ זי"ע בצוואתו לבניו, שיקפידו יותר על הטבילה במקווה טהרה קודם שביעי של פסח, כי הוא יום גדול ונורא.

והטעם, משום מעשה שהיה, בשביעי של פסח האחרון לחיי הבעל שם טוב זי"ע, יצא הרב הקדוש מקאריץ לדרך כדי לשהות בצל רבו הבעל שם

הלכות ביעור מעשרות

* יש לסיים להפריש תרומות לא יאוחר מערב שביעי של פסח תשפ"ו. (ויש נוהגים להקדים ולסיים את ההפרשה כבר בערב יום טוב ראשון של פסח תשפ"ו)

* בכל מקרה, מי שיקבל במשך ימי חול המועד פסח פירות שאינם מעושרים או שיש ספק אם הם מעושרים, עליו לסיים את ההפרשה עד ערב שביעי של פסח תשפ"ו.

* בתרומות ומעשרות מהיבולים שוודאי חייבים בהם, יש לנהוג כך: תרומה גדולה ותרומת מעשר - יש להקנות לכוהן (כשאפשר, כגון בשמן זית). מעשר ראשון - יש להקנות ללוי. מעשר שני - יש לחלל על מטבע שלו, השווים פרוטה ורבע. מעשר עני - יש להקנות לעניים.

* מי שנשארו בידו מעות מעשר שני או פדיון נטע רבעי יכול לחללן על מטבע שיש בו פרוטה ורבע, ויאמר "כל מטבעות מעשר שני והרבעי שברשותי בתוספת רבע מערכם מחוללים על מטבע זה". בכך יוצאות מטבעות המעשר השני או נטע הרבעי לחולין. את המטבע שיש בו כעת קדושת מעשר שני, יש לבער על ידי זריקה לים, שרפה באש או מחיקת צורתו. כמו כן אפשר ליקח מעט סוכר (בשווי יותר מפרוטה - כיום 20 / 15 אגורות בערך) ולחלל עליו את המעשר השני ברשותו, ולאחר מכן להמיס את הסוכר ולשפוך אותו. מי שיש בידו מטבעות מדרגות שונות של חיוב, יש לחלל כל מטבע בדרגת חיוב אחרת על פרוטה.

* הביעור חייב להיות עד ערב שביעי של פסח, אבל ביום טוב עצמו אין לבער.

הערה חשובה: המנויים לקרן מעשרות אינם צריכים לעשות את התהליך המבואר לעיל.

יודוי מעשרות

* נשים חייבות במצוות ביעור, אך לא במצוות וידוי, וטוב שישמעו קריאת הפרשה של וידוי מעשר בספר תורה.

* ראוי לקרוא את פרשת וידוי המעשרות, זכר למצווה בזמן המקדש

* ביום שביעי של פסח לפני מנחה או אחרי מנחה (ברוב עם), נוהגים לקרוא את ארבעת הפסוקים העוסקים במצוות וידוי מעשרות, מפרשת כי תבוא (דברים כו יב עד טו).

את הפסוקים, יש הנוהגים לקרוא מן החומש כקורא בתורה, ויש הקוראים מתוך ספר תורה, בלא ברכות. ומצווה מן המובחר שכל אחד יאמר את הפסוקים בעצמו.

נוסח הוידוי:

"כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂי תְבוּאָתְךָ, בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית--שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר: וְנִתְּתָה לְלוֹי, לַגֵּר לִיתּוֹם וְלְאִלְמָנָה, וְאָכְלוּ בְשַׁעְרֶיךָ, וְשָׂבְעוּ. וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֵרְתִי הַקֹּדֶשׁ מִן-הַבַּיִת, וְגַם נִתְּתִי לְלוֹי וְלַגֵּר לִיתּוֹם וְלְאִלְמָנָה, כְּכֹל-מִצְוָתְךָ, אֲשֶׁר צִוִּיתִנִּי: לֹא-עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ, וְלֹא שָׁכַחְתִּי. לֹא-אֲכַלְתִּי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ, וְלֹא-בְעֵרְתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא, וְלֹא-נִתְּתִי מִמֶּנּוּ, לְמֵת; שִׁמְעֵתִי, בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי--עַשִׁיתִי, כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִנִּי. הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן-הַשָּׁמַיִם, וּבִרְךָ אֶת-עַמְּךָ אֶת-יִשְׂרָאֵל, וְאֵת הָאָדָמָה, אֲשֶׁר נִתְּתָה לָנוּ--כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּיִנוּ, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ" .

יש מוסיפים גם משנה זו (מעשר שני פ"ה מ"ג): הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם - עֲשִׂינוּ מֵה שְׁגִזְרַתְךָ עֲלֵינוּ, אֶף אֶתְּה עֲשֵׂה מֵה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל - בְּבָנִים וּבְבָנוֹת וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָ לָנוּ - בְּטַל וּבְמִטָּר וּבְוַלְדוֹת בְּהֵמָה כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּיִנוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ - כְּדֵי שֶׁתֵּן טַעַם טוֹב בְּפְרוֹת.

לאחר אמירת הוידוי מוסיפים תפילה זו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֵׁם שְׁזָכֵינוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת בִּיעוֹר מַעֲשְׂרוֹת וְיודֵי מַעֲשְׂרוֹת, כֵּן יִזְכְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם מִצְוֹת הַפְּרָשָׁת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת מִהַתּוֹרָה, וְכֵן מִצְוֹת בִּיעוֹר מַעֲשְׂרוֹת מִן הַתּוֹרָה, בְּבִיאַת גּוֹאֵל צְדָק וּבְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן.

